

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ...เด่นชัย..... จังหวัด.....แพร่.....
ข้อมูล ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุลนายสนอง..สงศรี.....

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้๒๖๐/๑ ม. ๘ ต. แม่จั่ว อ. เด่นชัย จ. แพร่

โทรศัพท์ ... ๐๘๘๕๕๕๐๘๘.....Facebook-..... Line-.....

เกิด พ.ศ. ๒๕๔๘ ปัจจุบันอายุ ๓๐ ...ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย.....

สถาบันการศึกษา

คณะ/สาขาวิชา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....สมาชิกสภาเทศบาลตำบลปงป่าห้วย

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒.

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ข้าว.....

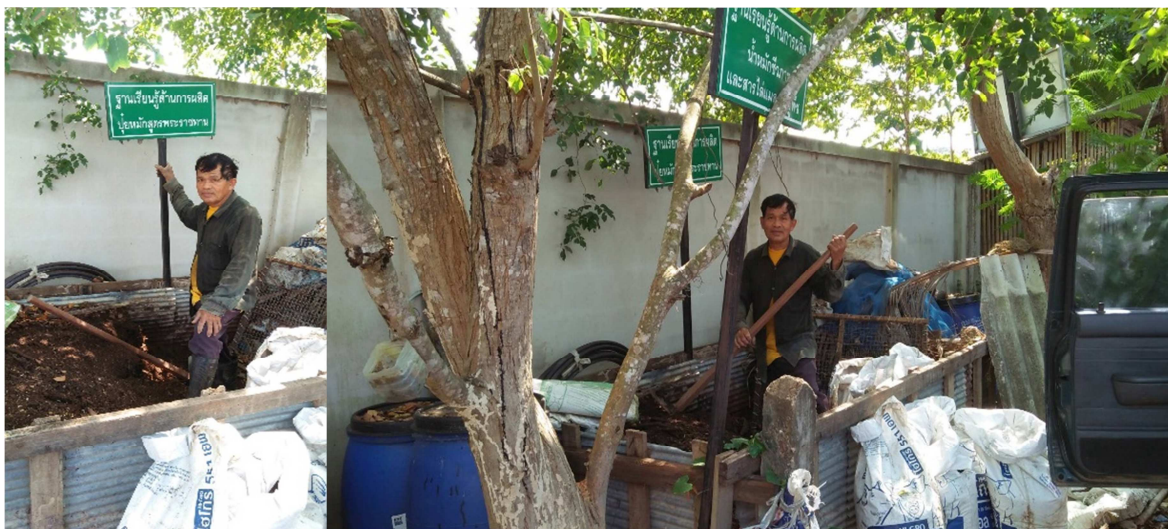
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

- แปลงเรียนรู้ด้านข้าวที่ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต จำนวน ๓ ไร่ ๒ งาน

เป็นแปลงของเกษตรกรในเครือข่าย ซึ่งอยู่ใกล้ศูนย์เรียนรู้ ในส่วนของแปลงข้าวของนายสนอง สงศรี มีพื้นที่ค่อนข้างไกลจากศูนย์เรียนรู้ อาจมีความไม่สะดวก จึงใช้แปลงเรียนรู้ของสมาชิกของศพก.เป็นแปลงเรียนรู้ โดยมีการจัดการแปลงตามคำแนะนำของศพก.

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๔.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
 ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ ฐานเรียนรู้การทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน

เป็นฐานการเรียนรู้ด้านการผลิตปุ๋ยหมัก โดยการนำเศษวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรมาหมักเพื่อให้กลายเป็นปุ๋ย เป็นการลดปริมาณขยะในระบบห่วงโซ่การผลิต และยังทำให้ได้ปุ๋ยมาใช้ในการเกษตร เป็นการช่วยลดต้นทุนการผลิตได้เป็นอย่างดี โดยความรู้ที่ได้จากฐานนี้สามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่การเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนได้

ปุ๋ยที่ได้จากการหมักเมื่อหมักจนจบกระบวนการจะกลายเป็นสีน้ำตาลเข้มปนเทา จากนั้นจะนำปุ๋ยไปร่อนแล้วเก็บใส่กระสอบต่อไป

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ ฐานเรียนรู้ด้านการผลิตน้ำหมักชีวภาพและสารไล่แมลงศัตรูพืช

เป็นฐานการเรียนรู้เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตน้ำหมักชีวภาพและการผลิตสารไล่แมลงศัตรูพืช สามารถนำไปใช้จัดการศัตรูพืชในแปลงของเกษตรกรได้

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ ฐานเรียนรู้ด้านการปลูกพืชผักปลอดภัย

เป็นฐานการเรียนรู้ด้านการปลูกพืชผักปลอดภัย โดยมีการใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักที่ทำในศูนย์ศพก.ร่วมด้วยเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มมีกิจกรรมร่วมกันและยังเป็นการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอีกด้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ ฐานเรียนรู้ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

เป็นฐานการเรียนรู้ให้ความรู้เกี่ยวกับการลดต้นทุน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การรวบรวมเมล็ดพันธุ์ การทำความสะอาดและการบรรจุภัณฑ์

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๔.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑.๒ การลดต้นทุนการผลิต โดยมีหลักสูตรย่อย ดังต่อไปนี้

๑) การวิเคราะห์ดิน โดยมีการสอนวิธีการเก็บตัวอย่างดิน การวิเคราะห์ธาตุอาหารในดินโดยชุดตรวจวิเคราะห์ดินจากสถานีพัฒนาที่ดินแพร่

๒) เทคโนโลยีปุ๋ยสั่งตัด โดยการใช้ผลจากการวิเคราะห์ธาตุอาหารในดินมาผสมปุ๋ยใช้เองจากแม่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐, ๑๘-๔๖-๐, ๐-๐-๖๐ เพื่อให้ได้ปุ๋ยที่มีธาตุอาหารตรงกับพื้นที่เพาะปลูก

๓) การทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุ โดยการนำเศษวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่นมาผลิตปุ๋ยหมัก ช่วยลดต้นทุนการผลิตการใช้ปุ๋ยเคมี

๔.๑.๒ การจัดการโรคแมลงและศัตรูพืช

๑) การทำน้ำหมักชีวภาพ

๒) การผลิตสารชีวภัณฑ์

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๒.๑ เศรษฐกิจพอเพียง

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๓.๑ อาชีพเสริมเพิ่มรายได้ การปลูกพืชผักปลอดภัย

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

- หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของศพก. คือ การทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุ วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยจากเศษวัสดุ นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยลดเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอีกด้วย

- จากการที่นายสนอง ส่งศรี เป็นหมอดินอาสา ทำให้มีความเชี่ยวชาญในการปรับปรุงบำรุงดินและการทำปุ๋ย โดยเฉพาะปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุซึ่งทำได้ง่ายและสามารถปรับใช้วัสดุที่หาได้ในแต่ละท้องถิ่นอีกด้วย วิธีการทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุ

เตรียมวัสดุ

๑. เศษพืชและวัสดุ ๑,๐๐๐ กิโลกรัม

๒. มูลสัตว์ ๒๐๐ กิโลกรัม

๓. ปุ๋ยไนโตรเจน (มีหรือไม่มีก็ได้)

๔. สารเร่ง พด.๑ ๑ ซอง (๑๐๐ กรัม)

วิธีการทำ

๑. ผสม พด.๑ กับน้ำ ๒๐ ลิตร คนทิ้งไว้ ๑๕-๒๐ นาที เพื่อกระตุ้นจุลินทรีย์

๒. นำเศษวัสดุมากองรวมกันให้มีขนาดประมาณ ๒x๓ เมตร

๓. โรยมูลสัตว์ให้ทั่วบนกองเศษวัสดุ

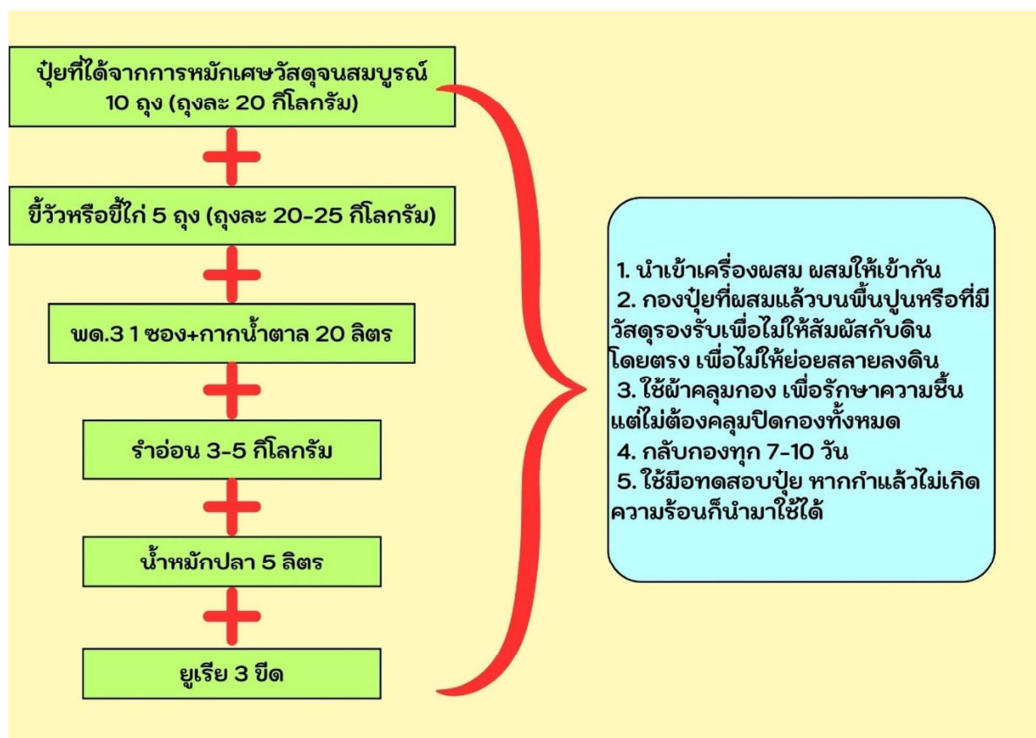
๔. โรยปุ๋ยไนโตรเจนทับบนชั้นของมูลสัตว์

๕. นำน้ำที่ผสมกับ พด.รดให้ชุ่ม

๕. นำเศษวัสดุคลุมทับและทำชั้นต่อไป ทำเหมือนชั้นแรกอีก ๒-๓ ชั้นและปิดท้ายด้วยเศษวัสดุเพื่อรักษาความชื้น
๖. รดน้ำรักษาความชื้นและกลับกองปุ๋ยหมัก ๗-๑๐ วันต่อครั้ง
๗. เก็บรักษาให้โรงเรือนเพื่อหลบแดดและฝน

นอกจากนี้นายสนอง ส่งศรี ยังคิดค้นปุ๋ยหมักสูตรเฉพาะของตน โดยการนำปุ๋ยที่ได้จากการหมักเศษวัสดุรอบแรก มาทำการหมักต่ออีกชั้นหนึ่ง เพื่อให้ได้ปุ๋ยที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ปุ๋ยหมักสูตรเฉพาะของนายสนอง ส่งศรี

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

- การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ทางด้านนายสนอง ส่งศรี ได้มีส่วนร่วมโดยการนำเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ และแนวทางการพัฒนาการเกษตร ผ่านการประชุมคณะกรรมการศพก. และแปลงใหญ่ระดับจังหวัดเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำข้อมูลไปใช้ต่อไป

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- ปัญหาและความท้าทายในการทำการเกษตรคือ การปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการจากการทำการเกษตรแบบเดิม ซึ่งใช้สารเคมีปริมาณมากและมีต้นทุนการผลิตที่สูง ส่งผลให้การทำเกษตรยิ่งทำยิ่งก่อให้เกิดหนี้ จึงต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการเพื่อให้สามารถทำการเกษตรได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การทำการเกษตรได้นำหลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรดังต่อไปนี้

๑.๑) การลดต้นทุนการผลิต แบ่งได้ ๒ วิธีดังต่อไปนี้

๑.๑.๑) การทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุ โดยการใช้สารเร่งพด.

๑.๑.๒) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยการตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน

๑.๒) การลดการระบาดของศัตรูพืช โดยการใช้น้ำหมักและสารชีวภัณฑ์

๑.๓) การเพิ่มมูลค่าผลผลิต โดยการใช้เครื่องจักรในการปรับปรุงคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๒.๑) การลดต้นทุนการผลิต

๒.๑.๑) การทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุ

๑) การรวบรวมเศษวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่นมาใส่ในพื้นที่ที่จะทำการหมัก

๒) ใช้สารเร่งพด.๑ พร้อมกับขี้วัวเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการหมักเศษวัสดุให้ดีขึ้น

๓) หมักปุ๋ยจนถึงระยะเวลาที่กำหนดจึงนำปุ๋ยที่หมักเรียบร้อยแล้วมาใช้

๒.๑.๒) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยการเก็บตัวอย่างดินมาทำการวิเคราะห์ธาตุอาหารในดินเพื่อที่จะใช้ปุ๋ยสั่งตัดให้ได้ธาตุอาหารตรงตามความต้องการ

๑) เก็บตัวอย่างดิน

๒) วิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน

๓) ผสมปุ๋ยให้เหมาะสมกับธาตุอาหารของพืชที่ต้องการ

๒.๒) การลดการระบาดของศัตรูพืช โดยการใช้ น้ำหมักชีวภาพที่ผลิตขึ้นเองจากสมุนไพรที่หาได้ในท้องถิ่น และการใช้สารชีวภัณฑ์

๒.๓) การเพิ่มมูลค่าผลผลิต โดยการใช้เครื่องจักรในการปรับปรุงคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว

๒.๓.๑) วางแผนการผลิตในส่วนของชนิดพันธุ์ข้าว ปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่ส่งเข้ากลุ่ม

๒.๓.๒) กระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวให้สมาชิกปลูกตามสัดส่วนที่ตกลงกันได้

๒.๓.๓) สมาชิกปลูกข้าวและควบคุมคุณภาพตามมาตรฐานเมล็ดพันธุ์

๒.๓.๔) ส่งเมล็ดพันธุ์คืนให้กลุ่มตามข้อตกลง

๒.๓.๕) ทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์ด้วยเครื่องจักร

๒.๓.๖) บรรจุลงถุงจำหน่าย

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

๓.๑) การเก็บตัวอย่างดิน โดยการสุ่มเก็บตัวอย่างดินในแปลงก่อนการเพาะปลูก โดยแต่ละตัวอย่างให้ทำความสะอาดหน้าดินก่อน ก่อนจะขุดดินลึกลงไปประมาณ ๑๕ เซนติเมตร แล้วจึงเก็บตัวอย่างดิน โดยเก็บประมาณ ๕-๖ ตัวอย่างในพื้นที่ ๑ ไร่

๓.๒) นำตัวอย่างดินที่เก็บมา นำมาผสมให้เข้ากัน หากดินยังมีความชื้นให้ผึ่งในที่ร่มให้แห้ง

๓.๓) นำตัวอย่างดินที่แห้งสนิทแล้วมาบดเป็นผงและนำมาตรวจสอบหาธาตุอาหารในดินโดยใช้ชุดตรวจวิเคราะห์ดิน

๓.๔) นำผลการวิเคราะห์ดินมาเปรียบเทียบกับตารางการผสมปุ๋ย

๓.๕) ผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๗.ไร่.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒)พืชผัก..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒.งาน.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)จำนวน.....(ตัว)

๓.๒)จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)เมล็ดพันธุ์ข้าว..... จำนวน.....๑,๖๐๐-๑,๗๐๐.กิโลกรัม

๔.๒)ปุ๋ยหมัก..... จำนวน.....๕๐-๑๐๐.กระสอบ/ปี

เมล็ดพันธุ์ข้าว – จำหน่ายให้เกษตรกรทั่วไปในพื้นที่อำเภอเด่นชัย

ปุ๋ยจากการหมักเศษวัสดุ – เนื่องจากผลิตได้จำนวนไม่มาก จึงจำหน่ายให้ได้เฉพาะลูกค้าประจำ

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑ ขั้นตอนการเตรียมการผลิต	
ค่าไถนาแห้ง (ไร่ละ ๓๕๐ บาท) จำนวน ๗ ไร่	๒,๔๕๐ บาท
ค่าสารกำจัดวัชพืช (ยาฆ่าหญ้า ๑ กล้อง)	๓๐๐ บาท
ค่าจ้างพ่นสารกำจัดวัชพืช (จ้างเหมา)	๔๐๐ บาท
ค่าปุ๋ยคอก (ถุงละ ๓๐ บาท จำนวน ๗๗ ถุง)	๒,๓๑๐ บาท
ค่าไถ (ก่อนหว่านข้าว ไร่ละ ๒๕๐ บาท จำนวน ๗ ไร่)	๑,๗๕๐ บาท
ค่าปักนา (ก่อนหว่านข้าว ไร่ละ ๕๕๐ บาท จำนวน ๗ ไร่)	๓,๘๕๐ บาท
ค่าพันธุ์ข้าว (๑๔๐ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๑๕ บาท)	๒,๑๐๐ บาท
ค่าเช่านา (ไร่ละ ๑,๒๐๐ บาท จำนวน ๓ ไร่)	๓,๖๐๐ บาท
๑.๒ ขั้นตอนระหว่างการผลิต	
ค่าจ้างหว่านพันธุ์ข้าว (จ้างเหมา ๑ คน ๑ วัน)	๔๐๐ บาท
ค่าจ้างทำร่องนา (ปักคันนา ไร่ละ ๕๐๐ บาท จำนวน ๗ ไร่)	๓,๕๐๐ บาท
ค่าปุ๋ยยูเรีย ๑ กระสอบ	๘๐๐ บาท
ค่าจ้างใส่ปุ๋ยยูเรีย (วันละ ๓๕๐ บาท ๑ คน ๒ วัน)	๗๐๐ บาท
ค่าจ้างใส่ปุ๋ยอินทรีย์ (จ้างเหมา)	๗๐๐ บาท
ค่าจ้างตัดหญ้าคันนา (จ้างเหมา)	๗๐๐ บาท
๑.๓ ขั้นตอนการเก็บเกี่ยวผลผลิต	
ค่ารถดัดข้าว (ไร่ละ ๕๕๐ บาท จำนวน ๗ ไร่)	๓,๘๕๐ บาท
ค่าแรงตนเอง (วันละ ๓๐๐ บาท ๑๒ วัน)	๓,๖๐๐ บาท
รวมต้นทุนการผลิต	๓๑,๐๑๐ บาท
ขายข้าวเปลือกได้ ๔,๘๓๐ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๑๐.๓๐ บาท	๔๙,๗๔๙ บาท
กำไร	๑๘,๗๓๙ บาท

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....พืชผัก.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๑,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ..ข้าว...ป๊วยหมัก...เมล็ดพันธุ์ข้าว
เฉลี่ยรายได้ปีละ....๖๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง คือ การลดต้นทุนการผลิต เมื่อต้นทุนการผลิตลดลงทำให้รายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้การใช้น้ำหมักและใช้สารชีวภัณฑ์ยังทำให้เป็นการลดการใช้สารเคมี ส่งผลดีต่อสุขภาพอีกด้วย
- ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรรายอื่น คือ มีต้นแบบที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรรายอื่นนำไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของตน เกิดการขยายผลการทำการเกษตร นอกจากนี้ยังเกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรมาทำกิจกรรมร่วมกัน
- ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับชุมชน คือ ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรที่สอดคล้องกับการเกษตรในพื้นที่ มีพื้นที่ให้บริการด้านการเกษตร นอกจากนี้ยังส่งผลให้องค์กรเกษตรในพื้นที่ เช่น ศูนย์ข้าวชุมชน ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชน และกลุ่มแปลงใหญ่

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- การช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ในดิน

ก่อนการปลูกข้าว มีการปลูกปอเทืองแล้วไถกลบขณะออกดอก ทำให้กลายเป็นปุ๋ยพืชสดบำรุงดิน ช่วยให้ดินมีแร่ธาตุเพิ่มมากขึ้น

การผลิตปุ๋ยจากเศษวัสดุเหลือใช้ โดยการนำเศษวัสดุเหลือ เช่น เศษใบไม้ กิ่งไม้ มาทำการหมักในคอกปุ๋ยหมัก โดยใช้สารเร่ง พด. ในการหมัก จนได้ปุ๋ยมาใช้ในการเกษตร ช่วยลดต้นทุนการผลิต ลดปริมาณขยะในพื้นที่

การลดการใช้สารเคมีด้วยการใช้น้ำหมักชีวภาพ มีการใช้สารชีวภัณฑ์ในการจัดการศัตรูพืชและใช้ปุ๋ยจากการย่อยสลายเศษวัสดุมาใช้ ทำให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมน้อยที่สุด

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๓.๒.๑) การลดการใช้สารเคมี ทำให้เป็นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๓.๒.๒) การทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุ ช่วยลดปริมาณขยะในพื้นที่

การนำเศษวัสดุในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น ในตำบลแม่จั่วะ มีสวนปาล์มปลูกที่ใหญ่ที่สุดในโลก ในช่วงฤดูร้อนจะมีใบสักร่วงเป็นจำนวนมากและเป็นจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดเพลิงไหม้ได้ นายสนอง สงศรี จึงได้นำเศษใบสักร่วงเหล่านั้นนำมาใช้ประโยชน์โดยการนำมาทำปุ๋ยหมัก ทั้งเก็บไว้ใช้เองและแจกจ่ายให้เกษตรกรที่อยู่ในกลุ่ม

อีกทั้งยังนำความรู้การทำปุ๋ยหมักมาปรับใช้ในครัวเรือน เช่น การทำโรงเรือนเลี้ยงไก่และผลิตปุ๋ยจากมูลไก่ในทีเดียวกัน ลดปัญหาการจัดการขยะเปียกในครัวเรือนและทำให้ได้ปุ๋ยจากมูลไก่นำมาใช้ในการทำการเกษตรอีกด้วย

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- นายสนอง ส่งศรี มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ ดังจะเห็นได้จากการที่ศูนย์เรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเด่นชัย เป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับข้าวและเทคโนโลยีในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ซึ่งสอดคล้องกับตำบลแม่จั่วและอำเภอเด่นชัยที่มีพืชเศรษฐกิจหลัก คือ ข้าว

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเด่นชัย มีการให้บริการเกษตรกรในการอบรมให้ความรู้ เป็นจุดศึกษาดูงาน มีเกษตรกรมาอบรมและนายสนอง ส่งศรี เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

- การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ นายสนอง ส่งศรี มีส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่ ในด้านการให้ความรู้กับเกษตรกร และการรับปัญหาการเกษตรเพื่อนำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

- ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรมีการให้บริการข้อมูลด้านวิชาการเกษตร และนอกจากนี้ นายสนอง ส่องศรี ยังช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารการเกษตรเมื่อมีการรวมกลุ่มของเกษตรกร เช่น การประชุมของหมู่บ้าน การอบรม

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- การขยายผลการปฏิบัติสู่เกษตรกรในชุมชน โดยการส่งเสริมความรู้และคำแนะนำในการปฏิบัติทางการเกษตรให้กับเกษตรกรรายอื่นในชุมชน เช่น

๑) การขยายผลสู่การร่วมมือกันในการผลิตปุ๋ยจากเศษวัสดุเหลือใช้

๒) การขยายผลสู่การนำความรู้ด้านการทำน้ำหมักและสารชีวภัณฑ์ไปใช้ในการทำการเกษตร (แปลงผัก) ของเกษตรกรรายอื่นๆ ในชุมชน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
 - นายสนอง ส่งศรี มีส่วนสำคัญในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นการเป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านการเกษตร หรือการรวมกลุ่มเกษตรกรในชุมชนจนสามารถจัดตั้งเป็นองค์การเกษตรต่างๆ เช่น กลุ่มแปลงใหญ่ ศูนย์ข้าวชุมชน ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชน

การรวมกลุ่มเกษตรกรเป็นองค์กรเกษตร

วิทยาการแก้ไขปัญหามลพิษและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลแม่จัวะ

วิทยาการการปรับปรุงบำรุงดิน เทศบาลตำบลปงป่าหวาย

วิทยาการการจัดการดินและปุ๋ย งานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่
สำนักงานเกษตรอำเภอเด่นชัย

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- บทบาทในการเป็นประธานศพก. ของนายสนอง ส่งศรี มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ผ่านการเข้าร่วมการประชุม คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของอำเภอเด่นชัย นอกจากนี้ยังเป็นผู้ ประสานงานกับประธานศูนย์เครือข่ายอื่นๆอีกด้วย

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- การเป็นศพก. นั้นทำให้นายสนอง ส่งศรี ได้เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ในด้าน การเกษตรให้กับผู้อื่น ซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาด้านการเกษตรในชุมชน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

นายสนอง ส่งศรี เคยได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘ ตำบลแม่จั่ว อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๐ และหมดวาระในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ในขณะที่ยังดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถเพื่อช่วยบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับชาวบ้านมาโดยตลอด

นอกจากนี้นายสนอง ส่งศรี ยังมีหน้าที่เป็นประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ประธานศูนย์ข้าวชุมชน คณะกรรมการกลุ่มแปลงใหญ่ คณะกรรมการศูนย์จัดการดินและปุ๋ย

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- นายสนอง ส่งศรี เป็นผู้ที่มีความเสียสละตนเองต่อประโยชน์ส่วนรวม ดังจะเห็นได้จากการที่นายสนอง ส่งศรี มีหน้าที่ในด้านการเกษตรหลายตำแหน่ง และนายสนอง ส่งศรี ยังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่จัวะ มีหน้าที่ดูแลประชาชนในตำบลแม่จัวะ นอกจากนี้พื้นที่ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศูนย์หลัก)ของอำเภอเด่นชัยในปัจจุบันมาจากการพัฒนาพื้นที่สาธารณะประโยชน์ของหมู่บ้าน ในช่วงที่นายสนอง ส่งศรี ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านและประสานขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานและโครงการต่างๆ จนเกิดเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศูนย์หลัก)อำเภอเด่นชัยในปัจจุบัน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

- ข้อคิดประจำตัวในการทำงานคือ การเรียนรู้อยู่เสมอ นายสนอง ส่งศรี แม้จะอายุมากแล้วแต่ก็ยังเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการศึกษาเรียนรู้อยู่เสมอ ดังจะเห็นได้จากการที่นายสนอง ส่งศรี ไปศึกษาดูงานตามที่ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- การถอดบทเรียนดำเนินงานโดยคณะทำงานถอดบทเรียนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลักประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมีคณะทำงานคือ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ... และ มีเกษตรอำเภอเป็นประธานคณะทำงาน

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- กระบวนการถอดบทเรียนใช้การสัมภาษณ์เกษตรกรต้นแบบเพื่อเก็บข้อมูลในการถอดองค์ความรู้

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๓.๑ ปัญหาและอุปสรรคมีดังต่อไปนี้

๓.๑.๑) เกษตรกรมีภารกิจทำให้การประสานงานในการเข้าไปสัมภาษณ์อาจไม่ค่อยสะดวก

๓.๑.๒) คณะทำงานถอดบทเรียนมีภารกิจต่างๆกัน ทำให้การไปถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบอาจไม่ได้ไปร่วมกันเป็นทีม

๓.๑.๓) เนื้อหาหรือรายละเอียดบางข้อมีรายละเอียดมาก เกษตรกรอาจสับสนในการให้ข้อมูล

๓.๒ ข้อเสนอแนะ

๓.๒.๑) มีการนัดหมายล่วงหน้า หรือแบ่งทีมย่อยในการไปถอดบทเรียน หรือการฝากเนื้อหาหรือประเด็นต่างๆ ให้คณะทำงานที่มีเวลาว่างเพื่อไปเก็บข้อมูลการถอดบทเรียน

๓.๒.๒) เนื้อหารายละเอียดบางข้อ อาจใช้การชี้แนะหรือช่วยกระตุ้นเกษตรกรเพื่อให้ข้อมูลของการถอดบทเรียน

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ๑ แผนที่ตั้งศพก. และศพก. เครือข่ายอำเภอเด่นชัย

ภาคผนวก ๒ ข้อมูลศูนย์เครือข่ายศพก. อำเภอเด่นชัย

ที่	อำเภอ	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	ที่อยู่	พิกัด			ชื่อเกษตรกร	เบอร์โทรศัพท์	เทคโนโลยีเด่น
					โซน	X	Y			
๑	เด่นชัย	บ้านห้วยน้ำพริก	เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่ ๕ ตำบลเด่นชัย	๔๗	๖๐๗๕๙๔	๑๙๘๘๐๔๐	นายห้วง กองโกย	๐๖๓ ๒๕๓ ๕๘๘๖	เกษตรผสมผสาน
๒	เด่นชัย	ศูนย์สาธิตเกษตรอินทรีย์เทศบาลตำบลเด่นชัย	พืชผักปลอดภัย	หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเด่นชัย	๔๗	๖๑๐๓๓๓	๑๙๘๘๘๑๔	น.ส.บุญยก ขวานเพชร	๐๘๖ ๓๐๕ ๓๗๑๘	เกษตรผสมผสาน
๓	เด่นชัย	บ้านแม่จั่ว	เกษตรทฤษฎีใหม่	หมู่ที่ ๗ ตำบลแม่จั่ว	๔๗	๖๑๔๖๓๗	๑๙๙๐๑๓๓	นางโชติกา อ่อนเป็ง	๐๘๗ ๑๗๓ ๓๑๕๑	เกษตรทฤษฎีใหม่
๔	เด่นชัย	สวนเกษตรเพชรเมืองแพร่	เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่จั่ว	๔๗	๖๑๗๙๓๓	๑๙๘๙๐๐๕	น.ส.พรทิพย์ รักษา	๐๘๘ ๙๖๔๔๒๖๔	ไผ่บงหวานนอกฤดู
๕	เด่นชัย	บ้านป่าไผ่	เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่ ๕ ตำบลไทรย้อย	๔๗	๕๙๖๖๐๔	๑๙๘๔๒๖๔	น.ส. วชิราภรณ์ วงศ์ปินตา	๐๖๑ ๓๗๓๑๓๘๓	เกษตรผสมผสาน
๖	เด่นชัย	บ้านเด่นชุมพล	ข้าว	หมู่ที่ ๔ ตำบลปงป่าหวาย	๔๗	๖๑๒๕๔๓	๑๙๙๑๑๐๕	นายประดับ พลอยท่า	๐๖๒ ๒๙๑ ๗๑๒๗	การใช้สารชีวภัณฑ์
๗	เด่นชัย	กะเทยแพร่ฟาร์ม	เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่ ๒ ตำบลปงป่าหวาย	๔๗	๖๐๙๒๕๘	๑๙๙๒๒๘๕	นายไพรัตน์ เล็กใช้	๐๙๘ ๗๓๐ ๑๒๐๒	การเลี้ยงสัตว์ปีก
๘	เด่นชัย	บ้านห้วยไร่	ไม้ผล	หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยไร่	๔๗	๖๑๐๕๙๑	๑๙๗๗๕๐๕	นายสมยา คำเมือง	๐๘๙ ๙๕๘ ๕๑๕๙	การขยายพันธุ์ไม้ผล
๙	เด่นชัย	ดอยหลวงฟาร์ม	เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่ ๒ ตำบลปงป่าหวาย	๔๗	๖๐๗๙๓๐	๑๙๙๑๖๑๕	นายขวัญยืน จินดาคำ	๐๘๙ ๘๓๕ ๕๗๗๐	การเลี้ยงโคขุน
๑๐	เด่นชัย	บ้านปากจั่ว	เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่ ๘ ตำบลเด่นชัย	๔๗	๖๑๒๑๓๓	๑๙๘๕๑๗๖	นางนารี ปรายพฤษ	๐๘๖ ๑๘๖ ๐๒๘๒	เกษตรทฤษฎีใหม่
๑๑	เด่นชัย	สถิตยโมเดล	เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่ ๑๒ ตำบลไทรย้อย	๔๗	๖๐๔๐๔๘	๑๙๘๗๒๖๔	นายสถิตย ธิสา	๐๘๐ ๑๑๗ ๐๓๑๒	เกษตรทฤษฎีใหม่
๑๒	เด่นชัย	บ้านสวนภักตรา	เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่จั่ว	๔๗	๖๑๓๒๖๒	๑๙๘๙๐๑๖	นางภักตรา จันทร์ศรี	๐๘๑ ๓๖๖๔๑๔๒	เกษตรทฤษฎีใหม่
๑๓	เด่นชัย	บ้านปางเคาะ	เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่ ๓ ตำบลไทรย้อย	๔๗	๖๐๓๐๒๑	๑๙๘๖๑๑๗	นางสาวพิมพ์า สมบูรณ์	๐๘๖ ๑๑๘ ๔๐๖๕	เกษตรผสมผสาน